

מאת אורי אבנרי

איש לא יכול היה לקנא במשך השבוע ביצחק רבין. הוטלה עליו אחריות עצומה. היה עליו לקבל החלטה. אילו נכשל, היה הדבר גורם לא רק לאסון נורא באנטבה, אלא סותם גם את הגולל על הקאריירה הפוליטית שלו. לפיכך יהיה זה אך צודק להעניק לו את מלוא התהילה של ההצלחה. ואכן, לראשיהממשלה יצחק רבין החל השבוע עידן חדש.

אילו וכשל

מן הראוי לחשוב, לרגע קט, מה היה קורה אילו נכשל המיבצע. אילו נהרגו עשרות בני-ערובה בהמולת הקרב, ואילו נהרגו או נלכדו הלוחמים. בשביל רבין, היה זה הסוף.

מערכת הוילזול וההשמצה נגדו היתה מגיעה לממדים שאין לעמוד בפניהם. הכל היו טוענים כי אדם זה, חסר כושר-המנהיגות, אינו יכול לעמוד במצבי-לחץ. שעור וייצמן צדק. שבריוגעי-משבר הוא מאבד את עשתונותיו. שצרכים לסלק אותו מייד, לפני שנצטרך לשלם מחיר איום עוד יותר עבור הפאשלות שלו. שיש לקרוא אל ההגה מנהיג אמיתי, כמו ייגאל ידין או משה דיין.

הכל היו מסכימים שהיה זה חטא מצידו לשקר למישפחות המודאגות. אשר להן נאמר שהממשלה החליטה על חילופי-שבויים.

שלא לדבר על יחסו לחברי הממשלה. כל זה היה, בוודאי, ברור לרבין. הוא גם ידע שיצטרך לקבל את ההחלטה לבדו. ברור לו שבעניין כה רציני אינו יכול לסמוך על שימעון פרס, אדם שחסר לו שיקול-דעת אחראי, ושכל עולמו מורכב מיחסי-ציבור ומכותרות-עיתונות. גם לאחדים מן האישים האחרים, המעורבים בהחלטה כזאת, אין רבין רוחש כבוד, לא כבני-אדם ולא כאנשי-מקצוע.

לקבל בתנאים כאלה החלטה על מיבצע מורכב מאיי-כמוהו, בארץ רחוקה, כשכך אחד ממאה פרטיו יכול להיכשל וזגרור אחריו כישלון מוחלט — זה היה קשה, ללא-ספק.

איש אחד החליט

מרבה המול, יצחק רבין כאילו נוצר לתפקיד זה בדיוק. כל מעלותיו האישיות כאילו הותאמו למיקרה-חירום כזה, וכל מיגרעותיו האישיות אינן משמעותיות במצב הדיון.

כי יצחק רבין האיש שונה מאד מן הקאריקטורה שהצטיירה בשנה האחרונה לעיני הציבור.

הציבור עצמו הרגיש בכך, באופן אינסטינקטיבי. למן השעה הראשונה, בהיודע דבר החטיפה וטסת המטוס לאוגנדה, קרה בציבור דבר מוזר: מבלי שהאנשים עצמם היו מודעים לכך, הם סמכו יותר ויותר על ראשיה-הממשלה. איש לא חשב על שימעון פרס. גם דמותו של הרמטכ"ל לא שימשה ככתובת. דווקא אותו יצחק רבין, אשר אך תמול-שילשום היה אובייקט לביקורת כללית, הפך מוקד לרחישת-אמון כללית זו. כאילו בהסכמה כללית ואילמת, החליטו הכל שיש בו התכונות הדרושות לשעה כזאת: הרגשת-אחריות, שיקול-דעת וכוח-החלטה.

אבל יש ליצחק רבין עוד כמה תכונות, שהתאימו במיוחד לתפקיד הנדרש. רגילים לדבר על "המוח האנליטי" של רבין. אין זה מוח החובק-עולם והמנתח תהליכים היסטוריים. אך זהו מכשיר מצויין לניתוח מצב מוחשי קיים, החודר לנקודות-המוקד של הבעייה הנתונה. המבדיל בין עיקר וטפל, השוקל אפשרויות מעשיות. **אין ספק שיצחק רבין החליט, לשחרר את בני-הערובה במיבצע צבאי, אם אך יהיה ניתן הדבר מבחינה מדינית וצבאית.**

המוח האנליטי בדק את האפשרויות המעשיות, ומשמצא כי הסיכון סביר, קיבל את ההחלטה. רבין יודע להחליט, והוא מחליט לבדו. אין הוא סומך על אחרים, ואין משנים את

רבין מקבל פני החוזרים. אחריו פרס ואלון

אנו נתנת

המיבחן האמיתי הוא: מה היה קורה אילו נענתה הממשלה לדרישת החוטפים. והיתה משחררת את העצירים?
יש בישראל אנשים אחראיים, הסבורים כי אין טעם להחזיק בפידאיון במעצר ניצחי, ושכדאי לשחרר רבים מהם במסגרת של מחווה מדינית-פסיכולוגית, ברגע מת-אים. אולם הצעה זו היא בעלת ערך רק אם היא מתבצעת מרצון חופשי, כמחווה של המדינה.

לא כן היענות לדרישות של חוטפים. מעודה כזו היתה מעוררת מעשי-טרור בממדים נרחבים, מחזקת דווקא את היסודות היות-קיצוני ניים באש"ף, מגבירה את כוחם בציבור הפלסטיני, גורמת אולי לנחי שור חדש של תקיפות וחטיפות בעולם.

חשובה העובדה שבין החוטפים היו חברי קבוצה גרמנית מטורפת, שבשבילה העניין הפלסטיני הוא הובי הרפתקני. אין לשכוח כי החוטפים היו אנשי חיות-הסירוב, חברי פלג קיצוני של החזית העממית לשיחרור פלסטין, הכופרת בסמכות אש"ף והלוחמת באגפו המתון. הפעולה כוונה לא רק נגד ישראל, אלא גם נגד אש"ף. ניצחון קל לחוטפים היה מתקבל במחנה הפלסטיני כהוכחה לכך שיש לחזור לשיטות הקיצוניות, במקום המאבק המדיני של צמרת אש"ף, שנחלשה במלחמת לבנון.

שיקול זה לא עניין את רבין, שאינו מבדיל בין הכוחות הפלסטיניים השונים, והרואה בכלם גמיחד תבורות של רוצחים. לעומת זאת רגיש רבין לשיקול אחר: היענות לחוטפים היתה מערערת לחלוטין את כל טיעוניה של ממשלת ישראל כלפי המשלוח האחרות, בעניין הלחימה בטרור. **כניעה ישראלית היתה משמשת איובי-הדי-משמעי לכניעת כל**

דעתו אחרי שנקבעה. בניגוד לדמות המצטיירת לעיני הציבור, הוא יכול להיות תקיף מאד, ואפילו תוקפני, אחרי שהחליט מה שהחליט. במיקרה כזה, דעתם של אחרים אינה מעניינת אותו.

גם זוהי מעלה במיבצע מסוג זה, אם-כי היא יכולה להיות לרועץ במצבים אחרים. בדימוין העממי, הצטייר המיבצע כהרפתקה נהדרת, שנעזרה באצבע-אלוהים ובמזל. בוודאי יעברו ימים רבים עד אשר ייודעו הפרטים האמיתיים, המדיניים והצבאיים, או גם תשונה כליל תמונת המיבצע.

כי הוא היה רחוק מאד מזחיות הרפתקה. ההיפך הגמור הוא הנכון. היה זה מיבצע צבאי מוחשב היטב, שנפתח בתנאים שהבטיחו לו מראש מידה רבה מאד של סבירות וסיכוי להצלחה.

הוא היה נועז ובלתי-שיגרתני באופן קיצוני, אך לא קלידעט או בלתי-מחושב. התנאים הגיאוגרפיים, הטופוגרפיים, המדיניים והצבאיים נוצלו תוך חשבון קר וצלול. מכלל הכחינות האדה, נשא המיבצע חותם רביני מובהק.

סיכון מוצדק

אחרי הצדחת המיבצע, אין הציבור נוטה לבדוק את השיקולים שהביאו אליו. ההצלחה עצמה משמשת — בדיעבד — הצדקה לעריכתו. אך השאלה חייבת להישאל: האם צדק ראשיה-הממשלה, כאשר החליט להסתכן במיבצע זה?
גם כאשר נגישים לבעייה בלי רגשות, התשובה היא חיובית.